

Datum: 6 december 2019

Kenmerk: 19-059-HB

Betreft: Reactie GGD GHOR Nederland ten behoeve van AO Leefstijlpreventie dd 12 december

Geachte leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Leefstijlpreventie: voor een gezonde bevolking en een gezonde economie

Onlangs luidde het CPB de noodklok. De voorspelling is dat op de middellange termijn de koopkracht niet verder groeit. Doordat de werkgelegenheid steeds verder onder druk komt te staan en de kosten voor zorg toenemen. Willen we die trend keren, dan zullen we moeten zorgen voor een zo gezond mogelijke bevolking. Dat doe je vooral door te voorkomen dat mensen ziek worden. Leefstijlpreventie is wat ons betreft het antwoord, maar dan zullen we daar als maatschappij voor moeten kiezen. De investeringen in preventie zijn nog steeds slechts een fractie van wat er in de zorg omgaat. U spreekt op 12 december over de tussenevaluatie van maatregelen voor preventie in het zorgstelsel. De GGD'en vragen u:

1. Kies voor de publieke gezondheid. Om de omslag te maken van investeren in ziekte en zorg naar het investeren in gezondheid en leefstijl.
2. Benut de kracht van de GGD en haar regionale netwerk
3. Kies voor verdergaande maatregelen die gezonde keuzes mogelijk maken.

1. Kies voor de publieke gezondheid

We zien dat in de regio's de gesprekken over preventie op veel plekken tot stand komen. Er ontstaan preventiecoalities, regionale samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars, interventies en programma's als juiste zorg op juiste plek. Maar dat leidt nog niet tot grootschalig ander zorgaanbod. Wij zijn blij met de inzet van de staatssecretaris, maar zien ook dat het nog niet leidt tot de maatregelen die nodig zijn om de voorspelling van het CPB te keren. De zorg gaat gebukt onder een overbelasting en wordt tegelijkertijd gevraagd tijd te maken voor preventie. Of zoals een huisarts verwoordde: "Ik moet kiezen tussen een huisbezoek aan een stervende oudere en een gesprek over gewicht – dan weet ik het wel". De regio's zijn nu aan zet, stelt het Kabinet. De GGD'en zijn een belangrijke pijler in preventie en in de regio. Daarom is het logisch dat u nu de publieke gezondheidszorg hierin goed positioneert.

2. Benut de kracht van de GGD en haar regionale netwerk

In de tussenevaluatie ontbreken de GGD'en terwijl ze in de regio zeer betrokken zijn in allerlei rollen. Als initiator van regionale preventiecoalities. Als verbinder van projecten voor de gezondheid van jeugd én ouderen of als partij die in de regio zorgt voor onderzoek en monitoring. Door de publieke gezondheidszorg in de preventiemaatregelen nadrukkelijker te positioneren als toeleider, verwijzer, onderzoeker, organisator en, bij achterblijvend aanbod in de regio, ook uitvoerder voor leefstijl-

preventie, hoeven ondermeer huisartsen niet bezig te zijn met de meer ondersteunende kant van dit werk. Dat kan alleen als we middelen verschuiven van curatie naar publieke gezondheid.

Enkele aandachtspunten:

- De aangekondigde GLI voor kinderen is bij uitstek geschikt om Jeugdgezondheidszorg en sport, welzijn en (para-)medische zorg te koppelen. Maar daar is in de financieringsmethodiek geen rekening mee gehouden.
- Er is 1 miljoen beschikbaar voor onderzoek naar effectiviteit. Maak gebruik van de kennis en kunde van de Academische werkplaatsen Publieke Gezondheid. Zodat er optimaal gebruik wordt gemaakt van alle kennis die er is over collectieve én individuele leefstijlpreventie.

3. Kies voor verdergaande maatregelen

Gelukkig zien we ook dat er een positieve trend is rondom leefstijlpreventie. Het Nationale Preventieakkoord is hierin heel belangrijk. We zijn blij met de brede steun van zoveel partijen om tot een gezondere leefstijl te komen. Maar we weten ook dat de afspraken nog niet ver genoeg gaan om de ambities van het akkoord te realiseren. We zien bovendien ruimte voor verbetering binnen de huidige regelgeving:

- Supermarkten houden zich onvoldoende aan de naleving van de leeftijdsgrens van tabak, dat moet veranderen (moet tabak in levensmiddelenzaken worden verkocht? Wat de GGD'en betreft niet).
- Ook bij alcohol wordt de regelgeving niet voldoende nageleefd. GGD GHOR Nederland pleit voor het invoeren van maatregelen om prijzen te verhogen, verkooppunten te beperken en reclame-uitingen aan banden te leggen.

De vraag is of u wilt dat mensen wél volop worden beïnvloed door producenten en verkopers, in het straatbeeld en in de media, maar niet door evidence based overheidsmaatregelen. Niet de eigen keuze is in het geding, maar de beschikbaarheid van eerlijke informatie en de juiste maatregelen om gezond leven te ondersteunen. Wij vragen u deze drie 'best buys' zo spoedig mogelijk te concretiseren. Om zo samen werk te maken van niet alleen een gezonde bevolking, maar ook een gezonde economie.

Indien u meer informatie wenst over bovenstaande of over de werkzaamheden van de GGD neemt u dan contact op met Chantal Teunissen, 06-52633171 of via cteunissen@ggdghor.nl.

Met vriendelijke groet,

Hugo Backx

Directeur GGD GHOR Nederland